

№1) тапсырма Эссе

Мәңгілік елдік тұрғын - тәуелсіздік

Тәуелсіздік - ата-баба қанат төгіп, бізге жеткен асыл мұра. Өткен жылы Тәуелсіздік туын шалбыреткеніне 30 жыл толды. Зұлап өте шоққан уақыт ішінде, еліміз қандай жетістіктерге қол жеткізе алды?

Біріншіден, елімізде айналған тұрған - тәуелсіздігіміз. Қазақ халқы тәуелсіздік үшін күрескен күні болмаған. Қаншама қан мен тер төгді. Байлар жесір, ақалар баласы қалған қыс күндерді де бастан кешірді. Қазақтар қасиеті аманатан тәуелсіздік ата-баба арманнаға айналды. Демекшала қысқымолынан кейін тәуелсіздікті туы шалбыреді. Еңбек пен ерліктің арқасында ел басона "қай үстіке-бозторғай шұмыртқаланған заман" туды. Осы үшін біз ата-бабаларға, қазақ халқы мен батырларға иексіз аманат білдіреміз. Бізге аманат етіп қалдырған - тәуелсіздігіміз. Оны келесі ұрпаққа жеткізу біздің міндет. Сондықтан, ата-баба аманатна - қиянат жасамайық, нас ұрпақ.

Екіншіден, еліміздің "дамуы елдер" қатарына кіріп, алта қарам басуы. Тәуелсіздік айып, елбасарында сайсадоқ. Ал елбасарымыз мемлекетімізді қалдырды, үлкейтті. Қазіргі тақда, еліміздің басқаруы со-Нур-Сұлтан қаласы. Аманаттаз күннен-күнге қорқыды. Әрине, бұл нәрсеге елбасарымыз бен қазіргі басшылардың қосқан үлесі зор. 2017ж. астанада "Еуро-2017" көрмесі өткізілді. Бұл көрмеде көтерілген басты мәселе-балашала энергия. Әлемдік деңгейде көрме өткізуімізді де - біздің жетістігіміз деп сақаймон. Осындай шолпарланған бағдарламалар арқасында, еліміз жаңа деңгейге көтерілуде. Осылайша, мем елдерімен тереңесі тең елді баулауы қарам басуы келесіміз

Даллоған отыз едік қатарына қосылуымыз да әлс ешес.
Сондықтан, "бір шатадан бас-бір шеңнен қол шығарып", жұмыс
ла еңбек етейік.

Үшінсіден, заман атомна ілесіп келе шатқан шастары-
мыз деп едім. XXI ғасыр ғылым мен техникалық даллоған
заман. Техникалық қар-сөрен үйрену - оқай жұмыс ешес.
Болашақ - шастарды қаланда Сондықтан, жас ұрпақты білім-
ді баулау - мемлекет үшін өте маңызды. Ұлтшанды, отансүйгіш
балаларды тәрбиелеу - ата бұрынғы міндеті. Ал бұл тәрбиенің
кейсі ұлттық тәрбиеден бастау алады. Ұлттық тәрбиені қалыпт-
тастарда қозақ ақандарынақ, шашендерінің жырлары үлкен маңызға
и. Бұл сөзіме дәлел ретінде Ахмет Байтұрсынұлының сөзін
айта бастады. "Мұхаммед пайғамбарымызды халқы ұран-сөзге,
сөзбен бағалаттады. Ал пайғамбарымыз шатады, шексіз. Сабыр-ең
қияті қару." Осындай нақыл "сөздері арқылы жаңа ұрпақты
рухтандырады, шегергендіреді. "Мәжілік Еі" идеясын шаштастырушы
ретінде біздің білімді, мақтп ұрпау бауымыз шарт. Сондықтан,
білекке ешес, білімге сенейік.

Ойымыз тиямаутай келе, "Едік болашақта-шас ұрпақтың
қолында" дейіп келеді. Мәжілік едік тұтара - тәуелсіздігімізді сақ-
тап қалуға бар ерік-шегерімізді самайық. Сонда ғана, маңы
шасар еі болашақтамызға, кәші сенемін.

2-таңсарша.

^{с.е.} та ^{к. үетегі} кем ^{з.е.} бай ^{з.е. ТЗ} кезі ^{з.е. с.е.} чықарта ^{ет. е. шз} кеткенше ^{с.е.} кеңіңді ^{ет. шз} балды ^{з.е.} көріштері
^{көп.с.} мен ^{з.е.} жүйме ^{к.з.е.} дүкен ^{ет. шз} бұрда ^{з.е. көп. шз барс.} достарына ^{к.ет.} телеарна ^{с.е.} шағды ^{з.е. ТЗ көп.с.} баласымен
домино ^{к.с.} амада ^{шз.} көрейін ^{к.шз.} деп бұрылып едім. Мұрт мақтай - етістік шз
төп шаруа оса лен оқ - оқи, мен шүре - шүре шаршағам.

- 1) Достарына ^{з.е. көп. шз барс.}
- 2) Көрейін ^{ет. к. шз.}
- 3) Мақтайтөп ^{к.с.}
- 4) Шаршағам ^{ет. шз.}
- 5) Ағалымен ^{з.е. көп.с.}
- 6) Танпалауларына ^{з.е. көп. шз барс.}
- 7) Кейкіеті ^{ет. шз.}
- 8) Аттылы ^{с.е.}
- 9) Сәтормастөп ^{с.е. Т.шз.}
- 10) Шүре-шүре ^{з.е. с.е.}

Бірінші тақырып: "Шапты" шығармасының құндылығы мен тәрбиелік мәні

Адамның құндылығы - адам бойындағы ең асыл, қадірлі қасиет. Бұл құндылықтар арқылы нағыз адам болып табыламыз. Айтпа кеткендей, адам бойында табылуға қанат қасиет - адамның құндылықтары. Менің пікірім бойынша, адамгершілігі жоқ, ұясы, тәрбиесі болмаған адам нашар болашақ алып. Нағыз оймен, нағыз жолда күрделі қарымды адамнан тек нағыздық шығарып деп ойлаймын.

"Шапты" шығармасымен біз бұл қасиеттерді біз көре аламыз. Шапты қарттың Жеммебекке қамы алып, қолынан келгенін бізге сөз, көмектескені деген болады деп айта аламын. Қарт шал нас бағамы аударып өмірін ойлап қол үшін созуға тырысты. Өмір бойы құрдақта маман болып қалыптасып деп, оны ауылға қамуға болашақ болатын. Менің Шапты қарт, қатан, сараң болып қорықпаймын іштей күрелі жұмыс, адамгершілігі жоқ маман. Құндылық түсінік ауылдан айтып, қол-үшін созуға дайын. Қанша құндылыққа тап болса да ешқандай берілмейтін, тоқиді адам. Міне, соның арқасында Жеммебекке көмектесу қолынан келді. Ал Жеммебекке келетін болса, ол нас бала болса да ауылда, күрелі жұмыс, иеліңді. Жеммебектің ат қаростан қамып бара матып Шапты атасын ойлап, қолынан нас алып, қолындағы осыған мән болса деп ойлаймын.

Менің ойымша бұл шығарманың тәрбиелік мәні зор. Оны ата-ана отау перзент сүйінде болашақ. Оған қоса менің дұрыс, менің бұрыс екенім түсінік

болса да. Дұрыс іс жүзінде маусым менің көпшілігі. Менің бұл шығарма адамның құндылықтарды айқындайтын келісетін шығарма деп айта аламын.

Құрылымды келе, шығармамен де адамның құндылықтарын асырған келісетін болып табылады. Әрбір адам бойында бұл қасиеттер болуы тиіс. Менің ойымда құрылым ашымай, қастер-леу қасиет. Шіркеу, өмір болмаса өмірден өзінше қайып орын таба ашымайсың.

з.е.

Морфологиялық таңдау

Көптің ^{сөз түрлері} _{етімі} ма

Көптің ма - дәл з.е, тар-көптің ма, ы - сөз түрлендіруші, на-

Көптің ма - көп етімі, есім - сөз түрлендіруші тұрмақ.

Мақталайтын - мақта - з.е, й - сөз түрлендіруші, сөз түрлендіруші - том.

Шаршағанды - шар - з.е, ша - сөз түрлендіруші, сөз түрлендіруші, м - мақтау.

Алаштың - алаш - з.е, мың - сөз түрлендіруші тұрмақ.

Малыраулардың - мал - етімі, орау - сөз түрлендіруші, көптің ма - тар, ы - сөз түр, на - мақтау.

Қыпқыр - қы - етімі, қыпқыр - сөз түрлендіруші, і - мақтау.

Антонның - ант - з.е, ма - сөз түрлендіруші, ма - мақтау.

Сыртқалық - сырт - есімнен, қал - сөз түрлендіруші, ал - мақтау.

Шүршілдік - шүршіл - з.е, ді - сөз түрлендіруші, сөз - сөз түрлендіруші,

и - мақтау.

„Сегіз айық өмірдің маңызымен ұяттау құндылығы.
Құндылық - ең маңызды, қадірлі, асыл зат. Ұяттау
құндылықты жоғалтсаң, ең бағалы заттаңды жоғалтуымен
тең болады.

Ұяттау құндылықтың орны бөлек деп айта аламын.
Тасырлар откенімен ұяттау құндылықты жоғалтпай, сауатп
қалу біздің парызымыз десем болады.

„Сегіз айық“ өмірінде көтеріліс ең басты мәселе - білімділігі
здіксіздігі. Мотарадағы білімшілердің өмірін здік боып,
жамауға иштей кеді. (Өмірін) Ұрыс-керістен, өтіріктен
қозғалмайтын жамаулық маңдайы. А. Құрманбаев атамыз
бұны бұрыне шағамай иштей қолқомады. Шындауға айтып
дееде жамау одан бет аұрып, жамаузорал қалады. Сол себепті
шұрып, иштей бар-сырап төледі. Здіксіздікке шағамай
кетпей, өмірінде түрліше кетеді. Шамайтмауға, адеміде
пен здіксіздікке қол кеткізгісі келеді.

Бұл өмірмен ұяттау құндылығы өте мол. Здіксіздігі
дін, жамаулық маңдайы бұрыне бұры құндылыққа қатады
деп ойлаймын.

Қорытындылай келе, „Сегіз айық“ өмірімен алар түрліше
өте көп. Сол себепті сондай здіксіздікке тап болмас
үшін ұяттау құндылықты жоғалтпай, сауатп
қалуымыз керек.

Мәңгілік елдің тұрғын-тұрамы

Мәңгілік елдің тұрғын-тұрамы бұл арман болған кезең. Херий мен Мәңгілік елдің қандарымыздың қанды құрған сонау 1465 жылдан бастап әрбір қандарымыз үшін баста мақсат еді.

Билетің күшімен, найзаның ұшымен қысың бұл жетістік ата-бабаларымыздың қан мен түрінің алуасында келіп отыр. Соңғы уақытта болған жетістіктеріміз, құрбан болған қаншама жас аға, апайларымыз біздің ерлігіміз бен төңкерістеріміз үшін өз өмірлерін құрды. Мәңгілік елді, біздің мемлекет болып қалыптасуымыз, төл төңкеріс мен мемлекеттік рәміздеріміздің болуы ең бастымыз бен ата-бабаларымыздың ардағы. Мәңгілік ел болуымыз - бұл әрбір Қазақстандық үшін мақсатта мақсат. Бұл мақсатты баста міндеті - елімізді дамыған мемлекеттер арасына қосып, арман болып, қан жеткізген мәңгілік елімізді мәңгілік ету. Бүгүні таңда - бұрыннан қалыптасқан, дамыған мемлекеттердің бірі. Елімізде 130-дан астам ұлт-өкілдері бір шауырап астында тату-тәтті өмір сүреді. Мұнымен қоса, еліміздің алып татуан ауымы өте ұшымен. Мұндай мен найзаның ұшымен бұл жетістіктеріміз бен олардың экономикасымызда тиімді қарғана білген ең бастымыз бен ұсыныстың алуасында мемлекетіміз экономикасымыздың да әрбір мемлекеттен қым емес. Мұнымен қоса, еліміз дамыған 30 мемлекеттің қатарында. Бұл деңгейіміз - тек қалыптасқан, экономикасымыздың дамыған емес, мәдениет, ғылым-білім, спорт жағынан өзге де қабілеттілігін көрсетіп білдіреді. Елімізде болып жатқан көптеген іс-шаралар, туристік мүмкіндіктері мен басқа елдермен таңда әрі бейбіт қарым-қатынастарымыздың бірінен бірі себеп. Мәселен, 2017 жылы болған "EXPO" көрмесі - облысымыздың туризм секторы туралы мемлекеттерден танылған туристер-

дің таңдауынан шықса. Әрине, мұндай сөздер біз үшін де маңызды болып табылады. Мұнымен қоса, еліміздің табиғат байлықтарына да туристер талысана қарайды. Осындай бізге берілген байлықтарда неге дұрыс маусымда қолданбаса?!-деп ойлаймын.

Малмық еліміз 1991 жылғы шымтоқсан көтерілісінен кейін 16 шымтоқсанда жеке дара мемлекет ретінде тәуелсіздігін алды. Сол күзден бастап, жеке бас құқығы қорғалып, әр адамның жеке тұрғын ретінде қамтамасыз етілуі тақарайлар жасады. Ежелгі малмық тәуелсіздігіміздің 30 жылдығына қамтамасыз құрылым аталып өтті. "50 жылда екі таңа" дегеніміз, 30 жыл ішінде мемлекетіміздің жеткен жетістіктері мен бақыттарымыз шыңдала аз емес. Әрине, бұл жетістіктің барлығы "Қыдыра-қуы, қыздары-қуы" болып үшін қанша теккен ата-бабаларымыз бен елбасымыздың арқасы. Балашауыма жастар да намысшыл әрі бағтал болса, еліміздің маңызын білмеген сөзсіз.

(2-тапсырма.

Сол кеш бойы көзі ұйықтама кеткенше көңіліміз болды: көршілеріміз әңгіле дүкен құрды, достарымыз талпын шықты, басымызды дегенге ойында. Көрсін деп бұрылып өдім.)

Достарыма, көрсін, шауымайтын, шауымайтын, ақалыңыз, жастарыма, на, ілікті, аттыма, сөздерім, ішкіңізден.

1 - тапсырма

Мәңгілік елдің тұңғышы - тәуелсіздік

Тәуелсіздік - бізге берілген ең асыл, қымбат қазына. Тәуелсіздік қазақтың басына қатан бақыт құсы. Тәуелсіздік аланнан бастап еліміз көптеген жетістіктерге жетті. Осы азаттықтың жетістіктері мен бағамы қандай? Әл енді сұрақ төңірегінде жауап берсем.

Тәуелсіздікті біз 1991 жылы 16 желтоқсанда алдық. Бұл еліміз үшін ең үлкен қуаныш бағды. Қаншама жылдар бойы аңсаған, армандалған тәуелсіздігіміз елімізге өте үлкен пайда мен өзгерістер алып келді. Ең бірінші жетістігіміз - табиғаттың шындығы. Осы табиғат арқылы еліміз өз нарығын ғана кеңейтіп қоймай, әлемдік нарыққа шықты. Құндыраған экономикамыз қайта көрмейін, дами бастады. Екінші жетістігіміз - өз Ата Заңымыздың қабылдануы. Яғни, 1995 жылы 30 тамызда Қазақстанның екінші Ата Заңы қабылданды. Ата Заң қабылдану арқылы еліміздің тұтастығы сақталып, азаматтардың құқығы қорғала бастады. Бодандықтан босан қазақ елі бостандықтан сезіне бастады. Міне тиіс өте көтер тағы бір жетістігіміз - әлем елдерімен қарым-қатынасымыздың нығайуы. Тәуелсіздік алған сәтте, ең бірінші тәуелсіз екенімізді мойындаған ел - АҚШ. Осыдан кейін қалған елдер де бізді мойындай бастады. Кейіннен, БҰҰ-на мүше боуымыз әлем танысымен бір бауымызға себепкер бағды. Қазақстан деген жемісін білмейтін қаншама ел бізді тани бастады. Бұның өзі - жас Қазақстан үшін үлкен жетістік бағды.

Менің айымыма, Қазақстан тәуелсіздік жылдарында қарқынды дамып, адам танымайтын өзгерді. Оған дәлел - бас қаламыздың көркем бағып өзгеруі. Астана да тәуелсіздікпен жасай. 1991 жылдан Астана мен қазіргі Астана екі бөлек. Қазіргі кезде қуаныш қаланың орнында алып-алып ғимараттар мен көздік жауын алатын ғимараттар орындар орналасқан.

Бас қаламыздың көркемі еліміздің ғалымдарымыздың нәтижесі емес пе?! Тәуелсіздік жетістіктерінің қатарына ғылым мен медициналық, мәдениет пен өнеркәсіптік дауыс да жатқыза аламын. Білім саласында да біршама бағдарламалар құрастырылып, едәуір жетістікке ие болдық. "Бағам" , "Серпін" , "Дипломмен ауыла" атты білім бағдарламалары жастарға үлкен мүмкіндік берді. Соның арқасында еліміз білікті, білімді мамандардың тапшылығын жаса алды. 1991 жылы Қазақстан білім саласы бойынша 107-орында болса, 2018 жылы мәліметтер бойынша 49-шы орынға көтерілген. Бұл қатарда өз Қазақстан, Өзбекстан, Ресей сондай елдерді қосып озып тұрмыз.

Еліміздің бағамына тәуелсіздігімізден тікелей байланысты. "Ел балам десең бөдіңді түзе" деп айтып кеткендей, ел балу үшін де үлкен шыдап, барша қамқоран ете білу, бірік қажет. Бірік бағаман жерде тәуелсіздікті сақтап қалу өте қиын. Оған мысал еліміздегі "қақтар оқиғасы". Сол оқиғаның нәтижесінде тәуелсіздігімізден айырылып қалу бір мезгілге екенін түсінідік.

Айында қорықпай келе, тәуелсіздікті алу қанша қиын болса да, сақтап қалу одан да қиын. Сол себепті, барлығымыз бағалайық!

2-тапсырма.

дәстүрлілік, көркемдік, мақтаныш, шарияданы, жасөспірімдерге, іліссені, аттылы, сәтәуірлік, шүжәтгерлік.

Ессе

Мәңгілік елдің тұрарлық - мәдениетіміз.

Мәңгілік елдің мәдениетімізді қорғауға және дағдарысқа төзімділігімізді арттыруға бағытталған қарар қабылданды. Мәдениетімізді сақтайтын және өсіретін қарарлар мен бағыттар әзірленді.

Мәңгілік елдің тұрарлық - мәдениетіміз, еліміздің тарихы мен мәдениетімізді сақтауға және дағдарысқа төзімділігімізді арттыруға бағытталған қарар қабылданды. Мәдениетімізді сақтайтын және өсіретін қарарлар мен бағыттар әзірленді. Мәңгілік елдің мәдениетімізді қорғауға және дағдарысқа төзімділігімізді арттыруға бағытталған қарар қабылданды. Мәдениетімізді сақтайтын және өсіретін қарарлар мен бағыттар әзірленді. Мәңгілік елдің мәдениетімізді қорғауға және дағдарысқа төзімділігімізді арттыруға бағытталған қарар қабылданды. Мәдениетімізді сақтайтын және өсіретін қарарлар мен бағыттар әзірленді.

Мәңгілік елдің мәдениетімізді қорғауға және дағдарысқа төзімділігімізді арттыруға бағытталған қарар қабылданды. Мәдениетімізді сақтайтын және өсіретін қарарлар мен бағыттар әзірленді.

Моррамонаның тағды

11 Ол көш бойы көзі ұйықта көткенше көңіліміз ба-
 да: көршілерімен әңгіме дүкен құрға, дастарқанға телеран
 маңда, баласымен драммо айнада. 21 ^{Төртінші} ден
 дүркірей едім. Мұрын тасымалданған сөзге аса. Мен оқи-
 ады, мен сөзге-сөзге тасымалданған. 51 Моррамонаның аяғы
 маңы кейінге салушы Найман Мейманша бағда. 81 Кө-
 шіміз сөз тасымалданған бір терестердің қолында бағда
 құрған тасымалданған құран көз тасымалданған еді, аман
 қолымен қанда. Адамдардың барлығы тасымалданған сөз еді,
 мамына сөйген қанда сөзге. Менің үрей сөйген
сөз құрау сөз қанымы шы емі, сөз сөз ау елен ар үй-
ден ан ондаған ит қарған шоғын, сөйген кісі үрей
дә дәуірдің көзі ұйықта барған кезде, үрей сөз тасымалданған
қанша, бүр қол көрейінің қолымен өтті. Мінімдер өйтсе
нан тасымалданған, Мұнда құрауының әкім маң даура, көзі сөз
өйткен құрауымен шүкімдерге кіріскен кезде. Үрей кейден
тасымалданған ма, кісі өйтсе, сөз тасымалданған құрау тұрған
маңда шоғын еді.

Мәңгілік елдің тұтыры - тәуелсіздік

Біздің замандардан бәрі тәуелсіздік ата-баба арманна болған. Ендігі сол арманға біз қол жеткізіп отырмыз.

Тәуелсіздік туын асқақтатып, кең байтақ ұлы даланымызда өмір сүргеніміз. "Мәңгілік елдің тұтыры - тәуелсіздік" деген оймен ~~еліміз~~ ^{еліміз} ме едіміз?

Тәуелсіздік жолында ^{еліміз} және күні бүгінге дейін ^{еліміз} көптеген жетістіктерге жетті. Ең алдымен өз шаруашылығын бекітті. Көрсін жатқан елдермен бейбіт қарым-қатынас орнатты. Төле ана тәлімізбен, рәміздерімізді бекіттік. БҰҰ, ЮНЕСКО сынды халықаралық ұйымдарға мүше болды. Семей агролық полигонымыз қабылдануы да үлкен жетістік. Айна беретін болсақ, жетістіктеріміз ауыз толтырып айтарлықтай. Осы көрсеткіштермен тағытап қолыма болмайды. Байдағы бар күштерімізді жинап, алдымен сарапана шешім қабылдайтын болсақ, мәңгілік елдің тұтыры қамтамасыз анық.

Қазақстан Республикасы Еуропа ма-
теригімен ойып тұрып орын (ойып
тұрып) мемлекет. Отанымыздың көп-
теген салаларда дамуына мүмкін-
дік бар. Менделеев кестесінің элемент-
тері кездесетіндіктен, экономика-
мыз бағытта мүмкіндігі жоғары
болып табылады. Жоғары жатқан
Ресей, Озбекстан, Қарғызстан сынды
мемлекеттерде ^{те} дайын өнімді шы-
ғарады. Ертеден мұра ретінде сақ-
талған мәдениетіміз бар. Сант-
дәстүріміз, тілімізді құрметтеуі-
міз, қазақ елінің дүниесінен
жойылып кетпеуіне себеп. Қолдана
барды бағалай алып, көздің қара-
шығындай сақтау - міндет.

Мұнан жеріміздің болашағы жар-
қам боларына қаміл сенемін. Ел бо-
лу үшін бірікпелі кезектен жастар-
дан бастау керек. Елімізде жас ұр-
пақ үшін барлық жағдай жасалған.
Сапалы білім, бейбіт өмірден
басқа қажеті жоқ. Ұрпаққа ар-
тынан парыз - елімізді әрі ба-
раи дамуына үлес қосу. Болашақ
жастардың қолында.

Ойыңды тиымағдай келе айтарын қара термен келген асын да бунда мәуеліздікті қастерлейік.

2-маңсарыма

Достарыма ^{көптік жалғау т.к. ДС} - зат есім, нелізі, дара, деректі. Дос - түбір, тар - көптік жалғау, ы - мәуелілік жалғауы III жағ, ма - батыс септік жалғауы

Көреліні ^{көселіше} - етістік, дара, нелізі, болыңда

Мағмайтын ^{көселіше} - етістік, нелізі, дара, болыңда

Шаршағым ^{мәуелілік жалғауы I жағ} - етістік, нелізі, дара, болыңда

Азынмағ ^{лік септік жалғауы} - зат есім, нелізі, дара, дерексіз

Жансырақтарыма ^{көптік жалғау мәуелілік III жағ барлық септік} - зат есім, нелізі, дара, деректі

Іліккені ^{ейіше} - сын есім, дара, нелізі

Аттыма ^{сөз түзудің көрсеткіші болыңда мәуелілік т.к. II жағ} - сын есім, дара, туыңда

Сымырланған ^{болыңда мәуелілік т.к. II жағ} - етістік, дара, туыңда

Шүркі ідеген ^{болыңда мәуелілік т.к. II жағ} - түбірі - шүркі, де - болыңда етістік жұрнама, с - мәуелілік жалғауы II жағ, ге - барлық септік жалғауы, етістік, туыңда, дара, болыңда

Мәңгілік елдің тұңғыш - тәуелсіздік

Тәуелсіздік - сан жандар болып оңайымызбен кешімен, ұзақ халықпен, ұлкен жетістігі.

Біз тәуелсіздігімізді 1991 жылы алдық. Тәуелсіздік - ата-бабамыздың ұлкен арманы еді.

Біз сон арманшымызға кеттік!

Тәуелсіздік жолында күресу оңай болса да, ұзақ жол. Жаншынша қан төгілді, Ата-бабамыз, мына ұзақ батырлар қасы қан қаланы, қан беріп, қан төгіп, осы кеші жерді бізге қалдырды. Біз Тәуелсіздігімізге қол жеткізгеннен кейін көптен жетістікке өз кешімізбен кеттік. Сол жетістіктің бірі "Экспо 2017". Бұл көрмеге әлемнің түркі-түркінен адамдар атылап келеді. Мен бұл көрменің ерекшелігін болғанда бағдар, болмай деп санаймын. Экспо көрмесі адамдарға ұлкен мерекенің сыйымы еді. Қазақстан Тәуелсіздігі - мәңгілік. Біз дамыған елдер қатарында болғандықтан, біздің дамыған елдер қатарына қосылып жатса да мерекенің бер. Мәскеу, Қазақстан түркілік неге дамытпаса?! Сондай жері, көрме көз тоймайтын кереметтері жетерлік. Меріміз байлауға тал. Осындай мерекенің жерді қолдан-от елімізді, мерімізді дамыта аламыз. Қазақстан болғанда біздің қолымызда! Әли, бізге қарап-ау болғанда қандай болатынын білуге болады. Мектеп жұмыстарынан-ау білімімізді күшейтіп, еңбекке бастасау, болғандамыз пәризом болатын аңыз. "Мен мастарға сенемін" - деп Мұхамет Мұхаметов бейер айтпады. Қазіргі мастарға қарап, болғандамыз бізге қарап кешіп тұрғаны байқаймын. Мындар өмір патар, ал Қазақстан дамығанда, кешімің болғанда. Осындай жетістікпен, мерекенің тәуелсіздік - мәңгілік болатын созыл.

Алқас аяуы сөздің тобықты түлігі, тәуелсіздік оңайымызбен кешімен, оны оңайымызбен ешкіме береміз. Тәуелсіздік - мәңгілік. Арманшымызға кеттік, енді оны ары қарай дамыту тек өз қолымызда! Қазақстан Азия!

^{3 5 ж ш 3 3} достарына, ^{6 7 и е 1 2} Керейін, ^{2 7 и е е 1 5} Мауытайтан, ^{е 1 2 3 4 5 6 7 8 9} Шаршадам, ^{3 5 1 2 3 4 5 6 7 8 9} Алаштың, ^{1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20} маңарақтарына,

(Аттың) ^{3 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20} аттың, ^{3 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20} Сатырматан, ^{е 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20} Шүкілдеген.

1- тапсырма

Мәңгілік елдің тұңғыры - тәуелсіздік.

Тәуелсіздік - ащы теңістеген келген тәтті сөй. Еліміздің бодандығы үшін ат соғысып, жан берген ағридандың арқасында тәуелсіз ел атандық.

Мемлекетіміз осы уақытқа дейін сан мұрте теңістікке жеткен балатын. Ата-бабамыз ақсап кеткен тәуелсіздік теңісі шына бізге бұйырғандай. Мәңгілік елдің тұңғыры - тәуелсіздік ді тура байрағымызды нық ұстап, бір пұдырықтай теңашып, бетке ұстарықтай әрекеттер жасау, ал біздің азаматтық парызымыз, барышымыз.

Тәуелсіздік тұңғығында теңістікке жету міндет балғанмен, сол елді сақтау, адан аршап ақсатату елдің балмашағы үшін маңызды. Себебі; балашақта тәуелсіз ел балып сақтауы екі талай балғандықтан, тарқын балашақ үшін нық қадандар теңашуы тиіс. Сол нық қадандар Қазақстанды алға қарай бағыттайды. Ата-бабамарымыз біздің ағни ұрпақтырымын тыным әрі бейбіт өмірде өмір сүргендірін аршаңдады. Оны біз тіпті ақын, тазушыларымыздың шығармаларынан да байқай аламыз. Машан айтпай теңаш тең дегенді ағындарымыз қанша айтқанмен оны түсіген бір ағаш тең.

Бұртқандымай келе; "Отан оттында оттық" - демекилі тұңғыры бұик тәуелсіздікті ар қарай теңістікке жеткізу, шүкіндігін айқын түрде қадану біздің қалышымызда.

2- тапсырма.

Достарына, көршіні, шақтайтын, ағаштың,
тапырақтарына, шіккері, аттысы, сәтүрлігі,
шүңкілдеуге.

1-тапсырма. "Мәңгілік елдің тұғыры - тәуелсіздік"

Тәуелсіздік - еліміздің ең үлкен жетістігінің бірі. Тәуелсіздік сөзі қасиетті сөздердің бірі. Тәуелсіздік сөзін естігенде бірден жүрегімізде мағтаным сөзімі аянады. Тәуелсіздік дегенді қалай түсінеміз және бұны тәуелсіздік айтқанда мағтан қанша жас болады?

Бұны тәуелсіз ел болғанымызға 30 жас болады. Тәуелсіздік айтқаннан бері Дүние жүзі картасында "Қазақстан" деген мемлекет пайда болады. Тәуелсіз ел болуымыз үшін қаншама қазақ азаматтары жапық берді. Сол субъектері үшін оларға аяғысымыз шексіз.

1991 жылы 16 желтоқсанда Тәуелсіздік айтқаны бері еліміз көркейде. Күннен күнге жайнауда. Қазақстанның көркейне үлес қосқан тұңғыш президентіміз. Нұрсұлтан қаласын көркейтті, еліміз танытты.

Тәуелсіздік сөзі азат және бостандық сөздеріне тең. Бұны біздің ешкімі тәуелсіз елес екенімізді дәлелдейді. Тәуелсіздік айтқаннан кейін бізді көптеген басқа елдерде майындай бастады. Ең алғаш Қазақстан мемлекеті майындаған Түркия елі. Қалай бірте-бірте басқа мемлекеттерге тамышан бала бастады.

Тәуелсіздік - біздің ең басты құндылығымыз, байлығымыз. Тәуелсіздік біздің қолымызға оңай беріле салған жоқ. Оны алу үшін көптеген қиын кезеңдерден өттіміз. Тәуелсіздікті қалай алу үшін күрескен жанрар бізді айтады, яғни балашақ жастарда. Бізді тәуелсіз елге, ешкімі бағанбай жүргізіміз үшін күресті.

Сол жақтардың арасында біз Тәуелсіз елде тұрамыз деп мақтанышпен айта аламыз.

Қорытындылай келе, біз Тәуелсіз елде тұратынмыз деп мақтанышпен айтуымыз керек. Бұны біз үшін Оңайға соққан жоқ. Қазақ елінде тұратын әрбір қазақ, әрбір адам тәуелсіз. Ешкім ешкімге бағынбайды. Осы 30 жыл бойы қаншама нәрсе өзгерді, және алдағы уақытта өзгереді де. Өзгерсек тек жақсы жаққа. Сол себептен де, Мәңгілік елдің тұңғыш - Тәуелсіздігі

2-тапсырма.

3-е. Достарына, 3-е. Жаратын, 3-е. Ағылшындар, ет. шаршағанды,
3-е. Жанұярақтарына, ет. тілшілері, 3-е. аттылы, 3-е. Сатырматан,
3-е. шешкіндесуге

1-тапсырма

Эссе

"Сейіз аяқ" өлеңінің мазмұны мен ұлттық құндылығы

Осы жала Абай Құнанбайұлының шағармашылығымен кеңінен таныстым. Абай Құнанбайұлы атамыз қазақ әдебиетінің асыл қазынасы болып табылады. Оған шағармалардың ішінен "Сейіз аяқ" өлеңі ^{көзіме} ерекше түсті.

Сонымен, "Сейіз аяқ" өлеңінің мазмұны мен ұлттық құндылығы қандай?

Ең алдымен "Сейіз аяқ" өлеңінің ерекшелігі ол оның жазылу стилі болып табылады. Қазақ әдебиетінде көптеген шағармалар бар. Алайда "Сейіз аяқ" өлеңі 8 тармақты болып табылады.

Екіншіден, өлеңінің мазмұны Абай Құнанбайұлының өз халқына деген наразылығы. Абай бұл өлеңінде халықта көптеген игі істерге шақырып, өз-тәлім-тәрбиесін насихаттайды. Абай көптеген өлеңдерін халыққа наразы болуы туралы жазған. Алайда, менің ойымша ол осы өлеңінде халыққа нақты дәлелдей отырып, өз ойын қатаң бетіне түсірген.

Үшіншіден, ұлттық құндылықтарға келетін болсақ бұл өлеңде біршама құндылықтар бар. Құндылықтар қатарына көп еңбектенуді; білімге талпынуды; мойынсөздік және барлық адамға құндылықтарды жатқызса аямаған. Сонымен қатар, Абай өлең жолдарында қазақ халқы туралы біршама мәселелерік жазған. Оған бірлестіктің, ауыз біршіліктің кетуі жатады. Мата да қосарым Абай Құнанбайұлы арқашан да өз елінің ерменін, болашағын ойлаумен өмірінің көптеген жолдарын

Өткізді. Сөздеріңмен өз еліңіз болашаған ойлау үлкен бір ұлттық құндылық деп санаймын.

Құрамындай келе, Абай Құнанбайұлы талқына өз қара-
зайығын білдіріп тақа қоймай, онымен бірге ұлттық,
адамш құндылықтарды насихаттайды. Осындай ешқандай
шөтәрімәтә ұқсамайтын өлеңде өте терек мағына жәтәр.

2-тапсырма

1) <u>дәстәрәна</u>	6) <u>іліккені</u>
2) <u>көрешін</u>	7) <u>аттәлә</u>
3) <u>шақтайтын</u>	8) <u>шөтәрімәтә</u>
4) <u>шаршаған</u>	9) <u>шүңкілдіресізге</u>
5) <u>жапәрақтарәна</u>	10) <u>азыққоқ</u>

Исә.

Мәдениет әлдегі тұрақты - тәуелсіздік.

Елімізді тәуелсіздігі, бекет құрғанымыз, тарапымыздың бірі. 30 жыл бұрын бізді ел тәуелсіз ел болады. Бұл күні неге үшін қаршама еубек, қаршама қар тәуелсіз. Сол жолдары елі үшін, елі үшін, деп сондай ата-әңгілеріміз мәдениетімізге.

Қазіргі таңда ел балашаны мастарда. Заман әрқайсы сайоны мүлкіңдіктен артады. Қазақстан дамуы егер қатарында болса да, дамуы заманда, мастар Қазақстанда шет шеттегі дейін ұйымталып. Бізде талай мүлкіңдік бар, ұлт бар. Метістіктеріміз де аз емес. Мысалы, 2016 жылғы әлемдік чемпионатта еліміз қатысты. Әлемі талай болған және шет бағдарымыз бар. Кей-кейі спорт түрінен мүлкіңдік болған Қазақстаншы тірліктері және талай тұлғалар. Бұл кішіміз болған, бізді республикаға әсері бар.

Мәдениет ел, ұлттың ұлт мұраты. Мәдениетімізді сақтап, елімізді дамыту үшін, біз талай еубек теріп мәдениетіміз керек болғаны, бұл, тәуелсіз мемлекетті қардай бағаны аламыз маңда ұлттық мәдениет керек. Бізді бағар әңгілеріміз, және шет Мәдениет, атаңарымыз (Ж), қайратты мәдениет ұлт тұрамыз. Сол ұлағатта Қазақтар берілімді, егер қазіргідей болса, мүлкіңдік мәдениетіміз бағар, біз әлі де әрқайсы бағар едік. Біз елімізді дамытамын ел қатарына қосуға еубек етеміз. Тарихымыз әрқайсы маңдамыз. Ел үшін маң берген әрі балашы. Біз елімізді әлі-ақ көрсетеміз. Ел балашы мастарымыз қатысты.

- 1) Ол кеш бағыт көзі ұйықтап кеткенше көзінді бағыт: көрсеті-
лермен әуіле дүкен құрды, достарына телефон шағды,
Бағалымен дәрмисі ойнады.
- 2) Көрсеті деп бұрылып өдім.
- 3) Шұрт шауыптың жоғары оң.
- 4) Сен оқи-оқи, мен мүре-мүре шауыптың.
- 5) Психологшағды ақалығеу көзін сағдымен Кайман Штейнман
бағыт.
- 6) Қашық сол шауыптың бір теректердегі көп-көпке бағыт
қозғалған мансрауырағана қарап келе матың еді, атты
қолымен қанды.
- 7) Аяқталғанды бортқа іліктің сол еді, мансрауымен келіңдер,
қозғалма берді.
- 8) Шеткі үйіңіз бірінші сау құлау ақ қашығы иту етті,
сол сол-ақ екен ар үйдің он-оңдатып ит қантты
шөпті, аттымен келе ұштыңды.
- 9) Ақылдау көзі ұйықтап барған күде, ірмелі иші
қатарымен, бір қас кереметің көзімен етті.
- 10) Көзімен сәйкес мансрау, Қушабай құдашы иші тоғызға,
көбі қосындағы қозғалған шұжкідегі көрсеткен кезде, күрікпен
қаршығада ма, келе білің, сол қосындағы құда түрлеп
таңға шөпті кетті.

2- тарапша

Достарыма, көрсейін, мақтайтын, ағашыма, жапарайтарыма, шіккені,
аттыма, сәтәрімағал, шүкілдісіме, шаршадым

„Мәңгілік елдің тұңғыш-тәуелсіздік“

Меннің ойымына мәңгілік елдің тұңғыш-тәуелсіздік. Себебі бұл қарағай қамба
және ата-бабаларымыз қасақ (ж) көп жылдар бойы ағылп келген тәуелсіздік
оңай келген жоқ.

Ата-бабаларымыз мәңгілік елдің тұңғыш қарағай қамбаның тәуелсіздігіне
қол жеткізу үшін аяқбай, тер төгіп еңбек етті. Біз қазіргі жастар
елімізді сақтап және қорғау үшін алашқадан еліміздің қарағай тәуелсізді-
гімізді аямап, бәлашарымыз үшін ерікбей еңбек етіп, Қарағайдың еркіндігіне
ат салысушымыз қажет деп ойлаймын. Егер біз бостан боса ұрпақтымызды
келтіріп, тек өзіміздің жағдайымызды ойлап жүре берсек, ешқандайда
нәтиже болмайды. Сондықтан қазірден бастап, елімізде бар баршық мүмкіндік-
терді пайдаланалып, Қарағайдың бейітін көрінуі үшін және бой жетіп
келе жатқан өскелең ұрпақ үшін аяқбай еңбектеніп, бәлашарымыз үшін жетіс-
тікке жетуіміз қажет.

Қорамандылай келгенде, ата-бабаларымыз көп жылдар бойы армандаған,
қарағай қамбаның ең басты қарағай тәуелсіздігімізді жоғалтпай,
мәңгілік елімізді дәстүріміздіміз керек деп ойлаймын.

1-тапсырма. Мәжүлік елдің тұрар-тәуелсіздігі.

Мәжүлік елдің тұрар-тәуелсіздігі. Мен осы оймен толықтай келісемін. Шынығында әрбір елге өз қорықар зат - тәуелсіздігі. Осы сөзге дағды ретінде Қазақстанда алуға болады. Қазақ елі бірнеше жыл бойы тәуелсіздігі ел болды. Бірақ тәуелсіздікке және көптеген ұлы тұлғалардың өміріне тек болды. Біздің ресурстарымыз басқа елдер қолданар, тіліміз бен мәдениетімізді жоюға тартып.

Алғашқы жылы Қазақстанның тәуелсіздігіне 30 жыл болды. Осы 30 жыл ішінде көптеген өзгерістер болды. Қазақстан 50-ден астам елдердің ішіне кіреді, 2030-жылға қарай 30-дан астам елдердің ішіне кіру жоспарланған. Егер бәріміз бірігіп, еліміздің иілігі үшін жұмыс жасасақ, онда қолымыздан бәрі келері деп ойлаймын.

Бірігу үшін не жеткілікті? Не біз алғашқы қарай қолымыз қандай жасай алмаймыз? Осы сияқты сұрақтар мені шынығында мақұлданды. Осы сұрақтарды ойлар, Қазақстанға басқа елдермен ұя-тар дағдыға не керек екенін шешімін табуға сияқтымын. Бұл жағдайда тұтынар тұрған мәселе ол мәдениетсіздік пен төмен мәдениет. Себебі көптеген адамдар тек өздерінің ғана ойлайды, еліміздің проблемалары туралы ойланғанын келмейді. Мәселен ретінде ұя-ранайтын заттар алатын. Құрастың ұясына жүйіліне тоқтау, адамдардың көбі құрастың дұрыс емес жерге тоғтайды. Осының арқасында адамдардың санасы дұрыс бағытта емес екенін байқайтын болады. Сол себепті адамдарға мейіп өздерімен бастап мәдениетті, көбірек және дұрыс бағытта ойлануды үйрету қажет деп ойлаймын.

Қортындыдай кеше, Қазақстанның жарнамалық болжамы мен біздің-
 мастардың қолында деген айта келесін. Біз Қазақ елінің қолында-
 қа төле мүшелігіне арнаған жолы қолында, баласын мүшелігі-
 дімізді қадірмен, тек алдыға қарай жылжытатын уақыт деген қор-
 тында келесін.

2-тапсырма

1) достарына

6) ата-анасы

2) көрейін

7) шіккені

3) шақтытпн

8) аттала

4) шаршады

9) соторидтпн

5) жапарастарына

10) шүркілдесуі

«Мәзгілік едігі тұзғар - Тәуелсіздік»

Тәуелсіздік - барша мемлекет қалайтқан, әрі армандайтын тарихи сәт. Қаншама ел аянау қикен, қуанақшаға кетіп кетер, әткі тәуелсіздіктерін алап кетер. Кейбір елдер керісінше мұндай кайтқи кетуді, әі күнге дейін армандап тұр. Нейіткен Мәзгілік едігі тұзғар - Тәуелсіздік?

Қазақстан өз тәуелсіздігін 1991 жыл 16-кестоксанда ала. Алайда бұған кетудің өзі қаншама төгілген қан мен терді арқаса. Бұн кезге кету үшін қазақ халқы қаншама қиандықтан өтті. Оттан да, сұдан да қорықпай еін қорғада. Мысалы, Қазақстан тәуелсіздігіне әсер еткен, тарихи сәтінде болған оқиғалар, алап маңалар: Ерте кезден бері қазақ халқы ешкімнен қорықпай, қаншама кайға ұстан, қауқармен бөтпе-бет тұскен. 1941 жыл "Қыс Отан соғысына" келе - кәрі, еркек - әйелдерді барлық малтоқ асынап, алайданда шақты. А 18-кестоксанда барлық кистар киналып, бис көтерді. Бұн оқиғаларда барлық халық ортақ кәре - еін, керіп бөтешен сақтау, тәуелсіздікке қол кеткізу. Бұнда Қазақстан тәуелсіздігін алаған кейін, еліміздің кетістіктері күккен күнге артуды. Қазіргі өзінде 30-кәдәң ішінде Қазақстан көресет еге айнада. Өзіміздің тұрақсыз, әнұрансыз, етәубашы бар. Өзіміздің ебасамыз, сонмен қатар өте ала президенттіліз бар. Шекарамыздау бар екенін айтуға ұмытпау қикет. Қазіргі кезде Қазақстан қаншама ешен достық қатомаста. Мәселен, Ресей мен қытай КСРО кезегінен бері текеге дос мемлекеттер. А 2021 жыл Қазақстан көрес ешмен сабайнас еге айнада. А 2017 жыл біздің елімізде Expo 2017 көрмесі бада. Оған қаншама е кейін, қатомқан балата. Және мұндай кетістіктер Қазақстанда кетерлік. Мұны бәрі тез баа саған көк. Мұны бәріне қол кеткізу үшін қаншама еубек, тер, ұқыбат кетті.

Қазақстанның қазіргі кезде иңекіндіктері өте көп. Мәселен, еш қайда да бизасөз, сабайнас елдерге баруға бада. Әешкіз көресеттерін көрүге

Балада. Жұмыс істеп, ешкімге тәуелсіз болмауға балада. Ал балашақта
 Бұлар ұлтқа өле артпақ. Қада технологиялар жасалып катар, қаншама
 жаңа ағрудар жасалып катар. Балашақта Қазақстан ең бай әрі
 ақпаратты мекеметтердің қатарына кіретіні сөзсіз!

Қорамандықтайтын болса Қазақстанның балашақта әлі аға. Ең бастасы
 Тәуелсіздігіміз болса. Бізде, балашақта ұрпақ ата-бабаларымыздың еубезін ағман
 еімізді қорғауымыз қажет. "Отан-құшын отқа түсе" демеіні еіміз құшын
 барін жасауымыз қажет!

2-тапсырма

1) ағартарына

2) көрсетіп

3) мақтатып

4) шаршағай

5) аташтық

6) қалғарықтарға

7) іліккен

8) аттық

9) қатарымын

10) шүткілденуге

1 - тапсырма

Тісс

Мәжіліс ендігі тұғыра - тәуелсіздік

Осы тапсырма Қазақстан Республикасына 30 жыл толып отыр. Дербес тәуелсіз мемлекет, қазірде үлкен жетістіктеріне жетіп отыр. Көптеген стратегиялар да бар. Тәуелсіздік не үшін керек?

Менің ойымша, тәуелсіздік өз әрбір нақты оқиғаны бейнлеу, өз тұғырды жоғары көтеру, қолданылу бұйымы. Байырғы заманнан бұтдіз ата-бабамыз қасың уақыт қалғанда елді қорғаумен болды. Қазіргі таңда Қазақстан мемлекетімізде көп жобалар, жандармен мен іс-шаралар жүргізілуде. "EXPO-2017" ніз өзі осыған дәлел бола алады. Инженерлік көтеру, қаның сапаның жоғарылату және ел ішіндегі маңдайда қалыптасу тәуелсіздіктің қаның көзі болып табылады.

Н.А. Назарбаев айтқанын неменен әмірліліктің маңдайы-тіненей маңдайы байланысты. Шынмен, бұтдіз алауаныңда. Мәжіліс ендігі маңайы, көрнекі маңай тұрған маңайда ұрпақ саңасында. Сол үшін де, бұтдіз қандарымызда шынмен етін, қандарымызда бәтін ұшын өсірушің қаның.

Қорытындылай келе, мәжіліс ендігі тұғыра ол маңай бұтдіз қаның жеріңіз, саңайы ұрпағыңыз. Қазіргің өзінде Қазақстан Республикасы бәтін, көпұлтты және қонақтай. Таңай мемлекеттер бұтдіз жеріңізге таңсаңа қарауда. Дубайда өткен EXPO көрмесінде қараң елі таңай адам аузың аштықта аман. Бұл қаның жетістік. Жес көрме ендермен қабірғаның болған бұтдіз, тіткі аман орналасқан жеріңге байланыстыңда орнатуданың. "Болашақ" программасы аузыңға таңай маңай бәтін аман, ел қатарыңа қаныңда.

Бұл, мәжіліс ендігі тұғыра - тәуелсіздік!

№ 2- тапсырма Морфологиялық тапсау

1) Достарына

Дос - зат есім, дара, кейізі, дүркіті, атау септік.

2) Керейін

Кер (керу) - етістік

3) Мақтастын

Мақта (мақтау) - етістік

4) Шаушақты

Шауша - етістік

5) Мансауына

Мансау - з.е, дара, кейізі, дүркіті, атау септік

6) Теңікесі

Те - етістік

7) Амтысы

Ам - з.е, дара, кейізі, дүркіті, атау септік

8) Сынды

Сын - одабай

9) Шүркідеуге

Шүркі - одабай

10) Азын

Аз (азу) - етістік

1-тапсырма

Эссе.

Мәңгілік елдің тұңғыр-тәуелсіздік

Осыдан отыз жыл бұрын Қазақстан Республикасы өз тәуелсіздігін алған болатын. Қазақ халқы үшін тәуелсіздік оңай берілген жоқ. Біз зүлмер кешіп жатқан бейбіт мемлекет үшін ата-бабаларымыз қол төккен. Тәуелсіздікке жету жолында көптеген ұлы туғалар құрбан болған. Қазақ хандары, биері, зиялылары, ұлы ақын, жазушылары қазақ жерін, ұлттық құндылықтарын жас ұрпаққа мұра етіп қалдырған. Ата-бабаларымыз бұл тәуелсіздікті біз үшін қалдырып, мұра еткен. Сондықтан да, өз еліміздің тәуелсіздігін сақтауға, тек туымызды мәңгі мәңгіретуге міндеттіміз.

Қазіргі таңдағы Қазақстан Республикасы күннен-күнге дамуға және көрсетуде. Қазақ елі отыз жыл ішінде ұлкен жетістіктерге жетіп, өзін әлемдік деңгейде көрсете білді. Мемлекетті барлық жағынан дамытып, дамушы әлдердің қатарына қосылды. Жеткен жетістіктері тек ішкі емес, сұртқы экономикада да зор болса керекті. Бұл тек бастамасы деп айтудан қорықпаймын. Менің ойымша, Қазақстан болашақта жетекші әлдер қатарына қосылуы мүмкін. Ол үшін қазіргі шақта көптеген жастарлар мен стратегиялар жүзеге асырылуда. "Қазақстан - 2030"; "Қазақстан - 2050" және "Мәңгілік ел". Мәңгілік ел атауы ұлкен жетістік. Менің пікірім бойынша, біздің ел мәңгі өмір сүруі тамықты әлдер мүмкін болса алады.

Себебі біздің елдің тәуелсіздігі бар және дарынды жастар бұл тәуелсіздікті сақтауға бар ынтасын салады. Менің пайымдауымша маңылық ел болу үшін тәуелсіздік ең басты фактор- тәуелсіздік. «Маңылық ел» бағдарламасы осыған бағдарланған. Тәуелсіздігі жоғу мемлекет маңы өмір сүре алмайды. Тек өзінше жері, тілі, талы және мәдениеті мен тәуелсіздігі бар мемлекет маңы тарих сахнасында қалады. Қазіргі елінің маңылық ел аталуына біздің сан жасырлар бойы қаншамен жазылған тарих, тәуелсіздігіміз алып, елдің дамуына әрбір қазалы өзінің үлесін қосты. Бұл бағда емес деп білеміз. Қазалы талы ұлы, шықты және дана талы. Біздің елімізді жарық болғанда күтуде. Қазір өз, жас ұрпақ ел үшін барымызды салудамыз. Маңылық ел болып қалу ол әрбір адамат үшін артылған міндет. Маңылық ел аталудың тұзғыры - тәуелсіздік. Сол себепті тәуелсіздігімізді мықтап ұстаған шарт. Маңа ұрпақ, маңа тарих жазуда...

2-тапсырма

- Достарына, _{з.е}
- көрейін, _{етістік}
- лақтытайтын, _{етістік}
- алымын, _{з.е}
- шаршадым, _{етістік}
- Жапырақтытарына, _{з.е}
- шіккені, _{етістік}
- аттыны, _{сын.е}
- сатырлатты, _{етістік}
- Шүңкілдісуге, _{етістік}

Мәдениет елдің тұрғын-тұрағы

Тұрағы - еліміздің тарихымыздың ең басты мекеніміз. Ата-бабаларымыз осы күнді қасиеттер бойымен өткізіп, күнмен өтті. Өйткені осы күн қарапайым-қарапайым тұрақтар. Адамның қолында қандайда бір мекен болуы керек.

Қазіргі заманғы өте ықпалды. Қазіргі ақпарат құралдары еліміздің тұрағын ағартуға 30 жыл болды. Мұндай ұсақ мерзім ішінде Қазақстан көптеген мекендерге ие болды: Мысалы, 1993 жылы еліміздің балықшы болып табылатын. 2014 жылдан 9 маусымнан бастап 9 қыркүйекке дейін еліміздің астанасы - Қыр-Астана қаласында қалыптасқан EXPO-2017 көрмесі өтіп, әлемнің қолында өмір сүретін қалыптасып, басын қосты. Атап айтсақ мекендердің өзі қандайда бір мекендер, айта берсең ақпараттық қалыптасу керек. Әлемнің дамуы өскен, дамуымен бірге қатарымызда болуы керек. Ол үшін біріміз күн-күндерімізді біріктіріп, оған қарай тиістілігі керек. Менің пікірімше, елімізде туризм саласын дамыту керек емес. Себебі тарихи мекендер қазір мекендерімізге жетпейтін мекендер. Қазіргі өзектілер, таулар, қорықтардың барлығы елімізде бар. Бірақ біз осы өзімізді көре алмай, мекенге қарай дамуымыз ұлттымыз. Мекенге де қазіргі мекендер осы мекендерді құрметтейді. Мекен біз осындай ақпарат ашық елде тұрып, өз мекендерді құрметтейміз? Тұрағы ашық тұрып адамдар қазір мекендер

сөйлеуге қарныққан. Ал бірін бізді басқа тілде сөйлеуге емкім
 мотбұрымайды. Мемлекеттік тілімізге сөйлеуге арнымн біз өзінді
 ді қыдықтаға біре аламышымызды ұшытпауы керек деп ойлаймын.

„Қанда барда алтынның қадірін біі” деген сөз бар. Бірінгі
 таңда елімізде аралмап атқан таңғарыма шүкіршілік етпей-
 тім адамдар да бар. Бұл мүлде дұрыс емес. Егер
 еліміздің болашағын қарғым, таңғайм керемет, жаңғышымызды
 маңдай өмір сүретімін қаласаы, мақсаттарға біре жеткілігі
 керек. Еу бастымын бір өл - бір жалау - бір таңғар
 өкелім ұшытпаған мом.

2.

бұстарыма

-тар К.м.

-и. - II, м III м.

-на Ә.с

Көрейім

-ейім

Мақтайттым

-итым

Шаршадым

-дым II, м III м

Ашынымын

-нымын I.с

Мапырағтарыма

-тар К, м

-и II, м III м

-на Ә.с

Түпкелі

-келі есіміне

-і II, м III м

Аттымын

-ты Сү тудым.

-мы рудым

Сыңырадым

-ла

-т

-ып қосымше

Шүкіршіліктеуі

-деу

-ге Ә.с

Мәңгілік елдің тұтыну-түзелісін.

Түзелісін... Иә мәңгі оң бір әріптен құрылған сөздің осалдығын терек, ұлттың өркені езіледі тал-андруитымын шірде ұшығы емес. Елдің қолы бақытты ел болуымыз бірден-бір түсіні - түзелісін. Алайда, мәңгілік елдің тұтыну-түзелісін?

Менің ойымша, осы ұранға жауап беру шірдегі қиындық тудырамын. Күрші кеше елдің бүкіл жан отанымыз, Қазақстан еліміз түзелісіннің алдында көзді 31 жыл болғаныммен, бүгінгі көрінісіне ташына ұран, оған сену үшін. Осалдығын аз уақытта Қазақстан Республикасы сеніңізін деңгейге көтеріліп, шірдеге түрті. Осыған қарап, түзелісін үшін күрескен, тері мен қандырып сенің алдында сеніңдей төккен ата-бабаларымыздың ұлы ақталып жатыр деген ұштытайын. Шіршім... түзелісіннің өзі ақталып, қандырып ұштың өз атауымен аталып, өзінің дің діңі, кішің сенің сенің ақталып ақталып да бар. Мұны ойлап отырып, жан ақталып. Мәңгілік елдің ақталып бау мен ұштың үлкен мәңгілік. Сөйтіп, түзелісін елде түрлі отырып, мен өзіңді осы елдің ақталып, болушымын сеніңді күршіңдей айта аламын. Түзелісін болып отырып, ел жеткізілген, салыпты мен ақталыптың жаңадайын көтеріп, мұны стратегияларың түрлі ақталып. Мысың, Қазақстан-2050" стратегиясымыз маңызды күршіңді өзінде өзіңіз үшін жеткізіп, біле ақталып. Бірақ, жанымын қатар, жұмысы түрлідегі жеткізіп, саясат-дәстүрлеріңізді, жет-құрылыстарыңыздың ұштытайын, өңсі біліп, мәңгілік ел болу оты мәңгілік!

Осылайша, мәңгілік ел болуымыз қамтамасыз етілетінін түсініді. Болушымыз ата-бабаларымыз дәстүрлі көкпен жеткізіпді қорғап, ақталып, шірдеңізден өзіңіз сөзіңіз беріңіз. Еліңіз, сеніңізін түрлі болу мен ұштың ереже ақталып!

1-тапқыш. к.т

Қостанайынд - зат есім; түбірі - зат есім

тау - көптік т; а - тәуелдік таппау, 3-тау; на - барыс с

Тарайын - етістік; түбірі - етістік

Мәжбүрлімін - етістік; түбірі - етістік

Атқан - есім

Мәңгілік ел - етістік; түбірі - етістік

да - көптік т; и - тәуелдік таппау, 1-тау

Мәңгілік ел - зат есім; түбірі - зат есім

тау - көптік т; а - тәуелдік т, 3-тау; на - барыс септік

Тайкөкті - етістік; түбірі - етістік

Атқанды - ны есім, түбірі - зат есім.

Сыртқы дүниені - етістік, түбірі - зат есім

Шұңқилігіндегі - етістік; (түбірі -)

с - барыс септік.

"Мәзгілік елдің тұңғыры - тәуелсіздік"

Тәуелсіздік - ата - бабаларымыздың аңсаған арманы. Көп жылдар бойы бұл арманға жету жолында қан - шама қазақ батырлары мен қыршындай кеткен жастары елі үшін өз жандарын берді. Бұл естен кетпес азанға тағы жылдар біздің тарихымызда мәңгі қалмақ. Мүрек тұтқан батыл да батыр азамат - тарымызды әрдайым жүрегімізде сақтаймыз. Осы бейбітшілігімізді сақтап, келінгі ұрпаққа қалдыру - біздің қарызымыз.

Біріншіден, тәуелсіздік жолындағы біздің мүшкілдік дүрлемеуімізде "қазақ" деп санған әурелімізден өшпестей етіп із қалдыру. Қалқымызда мем таңғаларымызтай дәрежеге жеткізу - қазіргі жастардың қолында. Дамыған отыз елдің қатарына кіру - біз үшін дәйірен айтсақ, басты мақсаттарымыздың бірі болып табылады.

Екіншіден, ата - бабаларымыздан қалған асыл мұрамыз келешек ұрпаққа қаншалықты жақын, қолдан екендігін түсіндіру біздің борыш. Өз салт - дәстүрімізді, әдет - ғұрыптарымызды, тілімізді, дінімізді, дінімізді ұялтпай, одан әрі көркейтеуге үлес қоса білуіміз қажет. Маңдай термен келген бұл азаматтан айырмашылай, ұрпақ - тап - ұрпаққа мұра етіп қалдыруымыз керек.

Үшіншіден, "мәзгілік ел - 2050" идеясы болалымыз бағдар жол болып табылады. Осы күнге дейін қаншама

жетістіктерге қол жеткіздік. Мен сайым елімізді дамытуда Қазақстанның тұрғыр-тұрғырінен адаматтар-маз, жастарымыз өз үлестерін қосуда. Жылданжылға қарастан алаа ұлтана билен қазақ халқына қайран қаларын. "Отан үшін отқа тұр-күймейсіз" деп бекер айтпаған. "Елімі, жерімі" деп сөзден түрентерінде өз ұлтана деген сүйіспеншілік оған әрі күшеде. Бұл қазақ халқына деген махаббатта елқаман өміршеуге тарапайы.

Қорықпандамай келе, тәуелсіздігімізді басамай білейік!
Қазақстаномызда көркейтуде үлес қосайық!

2-тансарма

1) Достарына

2) Қорейі

3) мақпайтот

4) маршарош

5) адыттың

6) жанораутарғына

7) іліккети

8) айтма

9) сатарматот

10) шүккіңдесуге

«Күй» повесінің тарихи және көркемдік ерекшелігі.

Күйді ең алғаш а дабызбен орындаған Бұрманғазы атамыз. Ол кешіңіз ең ересіне күйлері, адай, Бабырауым және көпшілі халықта Наурыз мейрамында жиі ойнайды. Бұл күйлердің тарихыда өте ересіне. Қазіргі таңда атамыздың күйлері орындауда. Бұл біздің ел кісі ұмытпағанымызды белгілейді.

Мәңгілік елдің тұңғыш - тәуелсіздік.

Елдің бағамына жастардың арасында. Біздің Қазақстан тәуелсіз мемлекет бауына 26 жыл. Мәне біздің тәуелсіз бауымыз нағыз мәңгілік. Қазіргі таңда еліміз шет елдерден дамып отыр, даму саласында кеше патыр, және көп мүмкіншілікке ие бағамы деген сөздің белгісі. Мәңгілік ел деген мағынасы менің түсінігім бағынша а! Тату, сыйлы, адамгершілігі мен, құрмет көрсете білетін, Отаны үшін жанын беретін елді айтады.

Отан үшін, отқа түсе күймейсің

Отан - оттаңда отыр.

Отансыз адам, ормансыз бұлбұл.

Отан отбасыдан басталады.

Осы мағалдағандай өзіңіз елі үшін жолың беріп, көзі жапыр тұратын тәуелсіз мемлекетті айтамыз.

Мүмкіншілік айтатын бақар, саяси тұрғыдан, экономика мағынада өте көп мүмкіншіліктер бағып патыр. Соның ішінде қазіргі 21 ғасырға сәй уақыт теле-фон арқылы интернет, инстаграм, телеграм, тик-ток және арқоны ауыр жұмыс жасамай ақ арша табу мүмкіншілігі. Бұл менің белгісі деп айтамыз. Бұл біздің заманымыз маңа технологиялармен бағып табып даму үдерісінде екендігін айтады. Елдің бағамына қазіргі жастарының арасында. Ол үшін жастарға берер кеңесім қазіргі жастан бастап білім алып, сабақ оқысаңыздар және тәртіпті болып бұзақының жасамаңыздар, елдің бағамына сеніңіз қанда екендігін білетін білеміз.

2- тапсырма

- 1) Ал кеш бойы сөзі ұйықта кеткенше көңілді болды: көршілерімен әуіле дүкен дүрде, дастарқанна телефон шалды, баласымен дағиына айнайды.
- 2) Көрейін деп бұрылып едім.

^{і.с.} ^{Т.м} ^{3.т} ^{і.с.} ^{Т.м} ^{3.т} ^{і.с.} ^{Т.м} ^{3.т} ^{і.с.} ^{Т.с.} ^{3.т}
 Дастарқанна, Көрейін, шартайтын, шартадым, азыншың, шапырақтарым
^{Т.м} ^{3.т} ^{Т.м} ^{3.т} ^{сөйіші} ^{б.с.}
 тікелей, атыңың, сөзгүшатып, шүкілдеуің

Мәңгілік елдің тұтыра - тәуелсіздік

Мәңгілік елдің тұтыра - тәуелсіздік. Тәуелсіздік адамда, елді биік шыңдарға жетелейді, қал жетпес белестерге, орындамайтын армандарға жол көрсетеді. Тәуелсіздік біздің елімізге оңайшылықпен келе қойған жоқ. Ана-бабамыз талай қан төгіп, жауға қарш тұрды. Оның барлығы біз үшін. Біз еркін, тәуелсіз елде тұрғанымызды қалады. Біз тәуелсіздігімізді 1991 жылғы 16-ші желтоқсанда алдық. Осы күні Қазақстан Республикасында естен кетпес оқиға болды.

Міне, тәуелсіздік алғанымызға 30 жыл маңды. Осы 30 жылда көптеген жетістіктерге қол жеткізіп, талай мүмкіндіктерге жол ашыды. Бірақ, алда бізді маңызды болашақ пен жетістіктер күтуде.

Мейізінде, тәуелсіздік алған соң елімізде мүмкіндіктер пайда бола бастады. Болашақта жол, ашық сеніммен қарайдымыз. Мүмкіндігіміздің бірі: тейік білім алып, еліміздің маңызды тұтыра азаматты болу, әр дайым биік белестерден көріну.

Мен Қазақстан Республикасының болашақтағы үлкен сеніммен қараймын. Сөбді, еліміздің жастарға үлкен көмек көрсетіп жатыр. Білім алып азамат болу үшін қол үшін сарда. Біздің еліміз - жастарға селеді. Дәл сондай, жастар өз елін маңызды тұтырағандай болуын қалайды.

Мейізінде, тәуелсіздік - үлкен мүмкіндік. Мен? - деугіздер

- 1) Әр адам өзін азамат санап алады.
- 2) Өзінді көрсету, жетілдіруе қол сарда.
- 3) Біздің өз тұтырағандарымыз бар.
- 4) Биік шыңдардан көрінуе талапнамыз.

5) Түпсіздік - мүлтік ел тұтары.

Құртыңдымай келе айтатын болсам: аман дейімі жетістіктер бастауға тама, болашағымыз аға! Бүз өлімізді биік шыңдардан көрсетіміз. Мүлтік елді тұтары - Түпсіздік.

2-Татарша

дустарына.

көрейің

мақтайтын

аттың -

шүркіңдеген.

шарнады -

ағылмай

жаңақтарына.

сәткермен

∩ - түбір

∟ - жұрнақ.

∏ - жақтау